

ZAKON O DEVIZNOM POSLOVANJU

GLAVA I. Osnovne odredbe

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje:

1. poslovanje između rezidenata i nerezidenata u stranim sredstvima plaćanja i u kunama,
2. poslovanje između rezidenata u stranim sredstvima plaćanja,
3. jednostrani prijenosi imovine iz Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku koji nemaju obilježja izvršenja posla između rezidenata i nerezidenata.

(2) Poslovanje iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva sklapanje tekućih i kapitalnih poslova te njihovo izvršavanje plaćanjima, naplatama ili prijenosima.

Provedba pravnih akata Europske unije

Članak 1.a

Ovim se Zakonom uređuje provedba sljedećih uredbi Europske unije:

- Uredba (EZ) br. 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice (SL L 309, 25. 11. 2005.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1889/2005,
- Uredba Vijeća (EZ) br. 2182/2004 od 6. prosinca 2004. o medaljama i žetonima koji nalikuju eurokovanicama (SL L 373, 21. 12. 2004.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 2182/2004 i
- Uredba Vijeća (EZ) br. 2183/2004 o proširenju primjene Uredbe (EZ) br. 2182/2004 o medaljama i žetonima koji nalikuju eurokovanicama na države članice nesudionice (SL L 373, 21. 12. 2004.) – u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 2183/2004.

Rezidenti i nerezidenti

Članak 2.

(1) U smislu ovoga Zakona rezidentima se smatraju:

1. pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, osim njihovih podružnica u inozemstvu,
2. podružnice stranih trgovačkih društava i trgovaca pojedinaca upisane u registar koji se vodi kod nadležnog tijela državne vlasti ili uprave u Republici Hrvatskoj,

3. trgovci pojedinci, obrtnici i druge fizičke osobe sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj koje samostalnim radom obavljaju gospodarsku djelatnost za koju su registrirane (u daljnjem tekstu: poduzetnici pojedinci),

4. fizičke osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj,

5. fizičke osobe koje u Republici Hrvatskoj borave na osnovi važeće dozvole boravka u trajanju najmanje 183 dana, osim diplomatskih i konzularnih predstavnika stranih zemalja te članova njihovih obitelji,

6. diplomatska, konzularna i druga predstavništva Republike Hrvatske u inozemstvu koja se financiraju iz proračuna te hrvatski državljani zaposleni u tim predstavništvima i članovi njihovih obitelji.

(2) Sve druge osobe koje nisu navedene u stavku 1. ovoga članka smatraju se nerezidentima.

Banka i ovlašteno društvo

Članak 3.

(1) Banka je u smislu ovoga Zakona:

– kreditna institucija prema zakonu kojim se regulira poslovanje kreditnih institucija koja ima odobrenje za rad Hrvatske narodne banke i odobrenje za obavljanje poslova uređenih ovim Zakonom,

– podružnica kreditne institucije iz treće države koja je od Hrvatske narodne banke dobila odobrenje za osnivanje podružnice i koja ima odobrenje za obavljanje poslova uređenih ovim Zakonom,

– kreditna institucija iz države članice koja je prema zakonu kojim se regulira poslovanje kreditnih institucija ovlaštena obavljati poslove uređene ovim Zakonom i

– Hrvatska banka za obnovu i razvitak.

(2) Ovlašteno društvo je ono društvo koje ima odobrenje za rad od Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske i obavlja poslove s vrijednosnim papirima sukladno odredbama Zakon o tržištu kapitala.

Strana sredstva plaćanja

Članak 4.

(1) Strana sredstva plaćanja, u smislu ovoga Zakona, jesu devize, strana gotovina, čekovi i ostali novčani instrumenti koji glase na stranu valutu i koji su unovčivi u stranoj valuti.

(2) Devize, u smislu ovoga Zakona, jesu novčana potraživanja od inozemstva.

(3) Strana gotovina (novčanice i kovani novac) novčano je potraživanje od središnje banke ili države koja je gotovinu izdala.

(4) Čekovi i ostali novčani instrumenti koji glase na stranu valutu i koji su unovčivi u stranoj valuti novčana su potraživanja od izdavatelja.

Vrijednosni papiri i izvedeni financijski instrumenti

Članak 5.

(1) Vrijednosnim papirima smatraju se vrijednosni papiri sukladno Zakonu o tržištu kapitala.

(2) Izvedeni financijski instrumenti, u smislu ovoga Zakona, jesu vrijednosni papiri ili ugovori čija se vrijednost mijenja prema promjenama vrijednosti financijskog instrumenta ili drugoga pravnog posla iz kojega su izvedeni.

Domaći i strani vrijednosni papiri

Članak 6.

(1) Domaći vrijednosni papiri, u smislu ovoga Zakona, jesu vrijednosni papiri čiji je izdavatelj rezident te depozitarni zapisi koji su izdani u inozemstvu na temelju domaćeg vrijednosnog papira.

(2) Vrijednosni papiri koji nisu navedeni u stavku 1. ovoga članka smatraju se stranim vrijednosnim papirima.

Kapitalni poslovi

Članak 7.

(1) Kapitalni poslovi, u smislu ovoga Zakona, poslovi su zaključeni između rezidenata i nerezidenata te jednostrani prijenosi imovine radi prijenosa kapitala, a koji nisu tekuća plaćanja i prijenosi iz članka 8. ovoga Zakona.

(2) U kapitalne poslove iz stavka 1. ovoga članka ubrajaju se:

1. izravna ulaganja,
2. ulaganja u nekretnine,
3. poslovi s vrijednosnim papirima,
4. poslovi s udjelima u investicijskim fondovima,
5. kreditni poslovi,
6. depozitni poslovi,
7. plaćanja na osnovi ugovora o osiguranju,
8. jednostrani prijenosi imovine;
 - a) osobni prijenosi imovine,
 - b) fizički prijenosi imovine.

(3) Kapitalni su poslovi i poslovi kojima se otuđuju prava stečena ulaganjem, odnosno vrijednosni papiri iz stavka 2. ovoga članka, repatrijacija sredstava i prijenos ostatka likvidacijske ili stečajne mase.

Tekući poslovi i tekuća plaćanja

Članak 8.

(1) Tekući poslovi su poslovi zaključeni između rezidenata i nerezidenata čija namjera nije prijenos kapitala.

(2) Plaćanja i prijenosi s osnove tekućih poslova uključuju:

1. dospjela plaćanja na osnovi trgovine robom i uslugama s inozemstvom te na osnovi drugih tekućih poslova, uključujući usluge i normalne kratkoročne bankarske i kreditne olakšice,
2. dospjela plaćanja kamata i neto-dohotke od ostalih ulaganja,
3. plaćanja umjerenog iznosa na ime amortizacije zajmova, smanjenje vrijednosti izravnih ulaganja i raspodjelu dobiti na osnovi udjela u vlasništvu,
4. prijenose s osnove radničkih doznaka, mirovina, invalidnina i ostalih socijalnih primanja, poreza i pristojba, međudržavne suradnje, likvidiranih šteta na temelju ugovora o osiguranju, prijenose s osnove dobitaka u igrama na sreću, naknada za koncesije, članarina i kazna (penala) te umjerenih doznaka na ime troškova za održavanje obitelji.

Izravna ulaganja

Članak 9.

(1) Izravna ulaganja, u smislu ovoga Zakona, sva su ulaganja rezidenata u inozemstvu i nerezidenata u Republici Hrvatskoj koja ulagač obavi s namjerom uspostavljanja trajnih ekonomskih odnosa i ostvarivanja znatnog utjecaja na upravljanje pravnom osobom.

(2) Namjera uspostavljanja trajnih ekonomskih odnosa i ostvarivanja znatnog utjecaja na upravljanje pravnom osobom iskazana je u slučajevima:

1. osnivanja ili povećanja temeljnoga kapitala trgovačkog društva u potpunom vlasništvu ulagača, osnivanja podružnice ili stjecanja već postojećega trgovačkog društva u potpuno vlasništvo ulagača ili ulaganja radi obavljanja djelatnosti poduzetnika pojedinca,
2. ulaganja u novo ili već postojeće trgovačko društvo ako ulagač time stječe ukupno 10% ili više udjela u temeljnom kapitalu trgovačkog društva, odnosno 10% ili više glasačkih prava nakon ispunjenja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka,
3. kredita na rok od pet godina ili duže radi uspostavljanja trajnih ekonomskih odnosa, ako krediti imaju obilježja podređenog ili hibridnog potraživanja.

(3) Nakon uspostavljanja izravnog vlasničkog odnosa između rezidenata i nerezidenata u smislu stavka 1. i 2. ovoga članka, transakcijama izravnih ulaganja smatraju se također:

1. reinvestirana dobit, odnosno udio izravnog ulagača u dobiti trgovačkog društva koja se ne raspodjeljuje u obliku dividendi ili drugih oblika raspodjele dobiti,
2. dužničke transakcije između izravnog ulagača i trgovačkog društva u koje je već izvršeno izravno ulaganje. Ovo uključuje dužničke vrijednosne papire, komercijalne kredite, financijske kredite i ostale dužničko-vjerovničke odnose. Izravnim ulaganjem ne smatra se ulaganje financijskih institucija dužničkim transakcijama vezanima uz tekuće poslovanje, već se izravnim ulaganjem smatraju samo one transakcije motivirane trajnim interesom vezanim uz vlasnički odnos.

(4) Izravnim ulaganjem ne smatra se ulaganje investicijskog fonda, brokerskog društva, mirovinskog fonda, društva za osiguranje, banke i druge osobe kojoj je status institucionalnog ulagača odobrila Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga u skladu s posebnim zakonom niti ulaganje novčanih sredstava radi izdavanja depozitarnih zapisa.

(5) Iznimno se izravnim ulaganjem smatra ulaganje banke u drugu banku ili financijsku instituciju čija je glavna djelatnost pružanje financijskih usluga te ulaganje društva za osiguranje u drugo društvo za osiguranje ako ulaganja ispunjavaju uvjete iz stavka 2. ovoga članka.

Poslovi s vrijednosnim papirima

Članak 10.

(1) Poslovi s vrijednosnim papirima, u smislu ovoga Zakona, poslovi su s vrijednosnim papirima na tržištu kapitala i tržištu novca te poslovi s udjelima u investicijskim fondovima koji nisu poslovi u smislu ulaganja iz članka 9. ovoga Zakona.

(2) U poslove s vrijednosnim papirima iz stavka 1. ovoga članka ubrajaju se:

1. izdavanje, uvrštenje i prodaja domaćih vrijednosnih papira u inozemstvu,
2. izdavanje, uvrštenje i prodaja stranih vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj,
3. ulaganja rezidenata u vrijednosne papire u inozemstvu,
4. ulaganja nerezidenata u vrijednosne papire u Republici Hrvatskoj.

(3) Uvrštenje vrijednosnih papira iz stavka 2. ovoga članka znači početak trgovanja stranim vrijednosnim papirima u Republici Hrvatskoj ili domaćim vrijednosnim papirima u inozemstvu na burzi ili uređenom javnom tržištu.

Kreditni poslovi

Članak 11.

(1) Kreditni poslovi, u smislu ovoga Zakona, jesu komercijalni krediti i financijski krediti. U kreditne poslove, u smislu ovoga Zakona, ubrajaju se i jamstva i garancije.

(2) Komercijalni krediti, u smislu ovoga Zakona, odgode su plaćanja, odnosno plaćanja unaprijed robe i usluga. Komercijalnim kreditom smatra se i financiranje od banke odgode plaćanja i plaćanja unaprijed te poslovi otkupa potraživanja (factoring i forfaiting) ako osnovni posao, koji je podloga za nastalo potraživanje, ima obilježja komercijalnoga kredita.

(3) Financijski krediti, u smislu ovoga Zakona, svi su krediti osim kredita iz članka 9. stavka 2. točke 3. i iz stavka 2. ovoga članka. Financijskim kreditima smatraju se i svi oblici financiranja koji u podlozi imaju komercijalne poslove (trgovina robom ili pružanje usluga) u kojima rezident nije ugovorna strana u poslu. U financijske kredite ne ubrajaju se jamstva i garancije.

(4) Kreditni poslovi iz članka 9. stavka 2. točka 3. ovoga Zakona i svi kreditni poslovi iz ovoga članka, osim odgode plaćanja i plaćanja unaprijed do 12 mjeseci na temelju komercijalnog posla, sklapaju se u pisanom obliku. Ugovor o kreditu banka uvijek sklapa u pisanom obliku.

Depozitni poslovi

Članak 12.

(1) Depozitni poslovi iz članka 7. stavka 2. točke 7. ovoga Zakona poslovi su nastali na temelju ugovora o depozitu između nerezidenta i banke te između rezidenta i nerezidentne financijske institucije.

(2) U smislu ovoga Zakona depozitnim poslom smatra se i ugovor o tekućem računu.

Plaćanja na osnovi ugovora o osiguranju

Članak 13.

Plaćanja na osnovi ugovora o osiguranju uključuju plaćanja premija i osiguranih svota na temelju ugovora između nerezidentnog društva za osiguranje i rezidenta kao korisnika te rezidentnog društva za osiguranje i nerezidenta kao korisnika.

Jednostrani prijenosi imovine

Članak 14.

(1) Jednostrani prijenosi imovine prijenosi su imovine iz Republike Hrvatske u inozemstvo ili iz inozemstva u Republiku Hrvatsku koji nemaju obilježja izvršenja posla između rezidenta i nerezidenta, a mogu biti osobni i fizički prijenosi imovine.

(2) Osobni prijenosi imovine prijenosi su imovine iz Republike Hrvatske te u Republiku Hrvatsku na osnovi poklona i pomoći, rente, nasljedstva, podmirenja duga useljenika u matičnoj zemlji, prijenosa imovine iseljenika u inozemstvo i dohotka osoba zaposlenih u Republici Hrvatskoj koje nisu rezidenti.

(3) Prestao vrijediti.

(4) Fizički prijenos, u smislu ovoga Zakona, svaki je prijenos gotovine u kunama, strane gotovine, čekova i materijaliziranih vrijednosnih papira iz Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku.

Plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja

Članak 15.

Plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja te prijenosi deviznih sredstava između rezidenata te između rezidenata i nerezidenata u Republici Hrvatskoj dopušteni su u slučajevima propisanim zakonom ili odlukom Hrvatske narodne banke.

Devizni računi i devizni štedni ulozi rezidenata

Članak 16.

Prestao vrijediti 01.01.2012.g.

Kredit u stranim sredstvima plaćanja između rezidenata

Članak 17.

(1) Kredite u stranim sredstvima plaćanja mogu rezidentima odobravati banke. Odobreni kredit može se otplaćivati u stranoj valuti.

(2) Ostali rezidenti ne smiju međusobno odobravati kredite u stranim sredstvima plaćanja.

Poslovi s izvedenim financijskim instrumentima

Članak 18.

(1) Na poslove s izvedenim financijskim instrumentima primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na poslove koji su podloga za poslove s izvedenim financijskim instrumentima.

(2) Prestao vrijediti.

(3) Prestao vrijediti.

GLAVA II. Kapitalni poslovi

1. IZRAVNA ULAGANJA

Izravna ulaganja nerezidenata i rezidenata

Članak 19.

(1) Izravna su ulaganja nerezidenata u Republici Hrvatskoj slobodna, ako posebnim zakonima nije drugačije određeno.

(2) Izravna su ulaganja rezidenata u inozemstvu slobodna.

Zaštita izravnih ulaganja

Članak 20.

(1) Prijenos u inozemstvo dobiti koju nerezident ostvari izravnim ulaganjem slobodan je pod uvjetom da je u Republici Hrvatskoj podmiren porez na dobit na iznos koji se prenosi u inozemstvo.

(2) Prijenos u inozemstvo ostatka likvidacijske ili stečajne mase slobodan je pod uvjetom da su u Republici Hrvatskoj podmirene sve porezne i druge zakonom propisane obveze iz tog posla.

2. ULAGANJA U NEKRETNINE

Članak 21.

Rezident može doznačiti sredstva u inozemstvo radi stjecanja vlasništva nad nekretninama u inozemstvu ako je podmicao zakonom propisane obveze.

3. POSLOVI S VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA

Ulaganja rezidenata u vrijednosne papire u inozemstvu

Članak 22.

Poslovi s vrijednosnim papirima obavljaju se u skladu s propisima koji uređuju tržište vrijednosnih papira.

4. POSLOVI S UDJELIMA U INVESTICIJSKIM FONDOVIMA

Članak 27.

Poslovi s udjelima u investicijskim fondovima obavljaju se u skladu s propisima koji uređuju poslovanje investicijskih fondova.

5. KREDITNI POSLOVI

Članak 28.

(1) Banke mogu kreditne poslove s nerezidentima ugovarati u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime a za tuđi račun te u tuđe ime i za tuđi račun.

(2) Rezidenti koji imaju status pravne osobe ili poduzetnika pojedinca, prema ovome Zakonu, mogu kreditne poslove s nerezidentima ugovarati u svoje ime i za svoj račun te u svoje ime a za tuđi račun.

(3) Ostali rezidenti mogu kreditne poslove s nerezidentima ugovarati u svoje ime i za svoj račun.

(4) Prestao vrijediti.

(5) Rezidenti su obvezni pri odobravanju kredita te izdavanju garancija i jamstava u korist nerezidenata pribaviti one instrumente osiguranja naplate kojima se postiže sigurnost kreditnog posla, garancije koja se izdaje, odnosno jamstva.

(6) Zabranjeno je odobravati nerezidentima financijske kredite s rokom dospjeća kraćim od tri mjeseca.

6. DEPOZITNI POSLOVI

Depozitni poslovi rezidenata

Članak 29.

Prestao vrijediti.

Depozitni poslovi nerezidenata

Članak 30.

Prestao vrijediti 01.01.2012.g.

7. PLAĆANJA NA OSNOVI UGOVORA O OSIGURANJU

Članak 31.

Plaćanja na osnovi ugovora o osiguranju slobodna su ako je ugovor sklopljen u skladu s propisima koji uređuju osiguranje.

GLAVA III. Plaćanja, naplate i prijenosi

1. OPĆE ODREDBE

Platni promet s inozemstvom

Članak 32.

Prestao vrijediti

Rokovi za izvršenje naloga u platnom prometu s inozemstvom

Članak 33.

Prestao vrijediti.

Plaćanja i naplate u poslovima s nerezidentima u gotovini u kunama, stranoj gotovini i čekovima

Članak 34.

Hrvatska narodna banka propisuje način na koji rezidenti iz članka 2. stavka 1. točke 1., 2. i 3. ovoga Zakona podižu i polažu stranu gotovinu i čekove na račun otvoren u banci, rok u kojem su dužni naplaćenu stranu gotovinu i čekove položiti na račun otvoren u banci te uvjete pod kojima mogu držati stranu gotovinu i čekove u blagajni.

2. PLAĆANJA I PRIJENOSI NA OSNOVI KAPITALNIH POSLOVA

Članak 35.

(1) Plaćanja i prijenosi na osnovi kapitalnih poslova slobodni su ako je posao sklopljen u skladu s ovim Zakonom te ako su podmirene sve porezne obveze iz toga posla u Republici Hrvatskoj.

(2) Iznimno od odredbi stavka 1. ovoga članka, na prijenos dobiti u inozemstvo, koju nerezident ostvari izravnim ulaganjem u Republici Hrvatskoj primjenjuje se članak 20. stavak 1. ovoga Zakona.

(3) Prestao vrijediti.

3. JEDNOSTRANI PRIJENOSI IMOVINE – FIZIČKI PRIJENOSI IMOVINE

Unošenje i iznošenje strane gotovine, gotovine u kunama i čekova

Članak 36.

Prestao vrijediti.

Postupak s prijavljenim iznosom gotovine u kunama, strane gotovine i čekova preko dopuštenih iznosa

Članak 37.

Prestao vrijediti.

Slanje i prijenos materijaliziranih vrijednosnih papira u inozemstvo ili iz inozemstva

Članak 38.

Prestao vrijediti.

Posebna odredba

Članak 39.

Prestao vrijediti.

Unošenje gotovine u Europsku uniju i iznošenje gotovine iz Europske unije

Članak 40.

(1) Fizičke osobe koje ulaze u Europsku uniju ili izlaze iz Europske unije preko Republike Hrvatske, a prenose gotovinu u vrijednosti od 10.000,00 eura ili većoj, dužne su u skladu sa člankom 3. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 1889/2005 Ministarstvu financija – Carinskoj upravi prijaviti podatke iz članka 3. stavka 2. iste Uredbe, u pisanom obliku na obrascu za prijavu koji je dostupan u carinskim uredima na graničnim prijelazima i objavljen na internetskim stranicama Ministarstva financija – Carinske uprave i Financijskog inspektorata.

(2) Pojam »gotovina« u ovom članku ima značenje identično definiciji istog pojma u Uredbi (EZ) br. 1889/2005.

Medalje i žetoni koji nalikuju eurokovanicama

Članak 40.a

(1) Fizičke i pravne osobe koje u Republici Hrvatskoj proizvode, prodaju, uvoze za prodaju ili za druge komercijalne svrhe ili za te svrhe distribuiraju medalje i žetone dužne su na temelju Uredbe (EZ) br. 2183/2004 postupati u skladu s Uredbom (EZ) br. 2182/2004.

(2) Svaka osoba koja na bilo koji način dođe u posjed medalje i žetona za koji sumnja da je suprotan Uredbi (EZ) br. 2182/2004, dužna je o tome obavijestiti Hrvatsku narodnu banku.

(3) Hrvatska narodna banka proslijedit će medalje i žetone koje dobije na uvid ili koji na drugi način dođu u njezin posjed Europskoj komisiji radi očitovanja o tome jesu li suprotni Uredbi (EZ) br. 2182/2004.

(4) Očitovanje Europske komisije kojim se utvrđuje da je riječ o medaljama ili žetonima koji su suprotni Uredbi (EZ) br. 2182/2004 Hrvatska narodna banka dostavit će fizičkim i pravnim osobama iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Fizičke i pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka kojima je dostavljeno očitovanje iz stavka 4. ovoga članka dužne su bez odgode povući iz prometa i uništiti medalje i žetone za koje je tim očitovanjem utvrđeno da su suprotni Uredbi (EZ) br. 2182/2004. i o tome obavijestiti Hrvatsku narodnu banku.

Simulirani ugovori

Članak 41.

Rezident ne smije platiti neistinitu tražbinu ili izdati nalog za plaćanje nerezidentu na temelju simuliranog ugovora ili lažne fakture, odnosno sklopiti ugovor u kojemu nije navedena stvarna cijena.

GLAVA IV. Tržište i tečaj strane valute

Tržište stranih sredstava plaćanja

Članak 42.

- (1) Tržište stranih sredstava plaćanja, u smislu ovoga Zakona, obuhvaća sve poslove kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja.
- (2) Banke ugovaraju poslove kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja u svoje ime i za svoj račun te u svoje ime a za tuđi račun, a druge osobe u svoje ime i za svoj račun.
- (3) U Republici Hrvatskoj kupoprodaju stranih sredstava plaćanja rezidenti i nerezidenti obavljaju u bankama. Ministarstvo financija obavlja kupoprodaju stranih sredstava plaćanja i u Hrvatskoj narodnoj banci.
- (4) Rezidenti iz članka 2. stavka 1. točke 4. i 5. ovoga Zakona i fizičke osobe nerezidenti mogu kupoprodaju strane gotovine te prodaju čekova koji glase na stranu valutu obavljati i kod ovlaštenih mjenjača.
- (5) Rezidenti i nerezidenti koji nisu navedeni u stavku 4. ovoga članka ne smiju kupoprodaju stranih sredstava plaćanja obavljati kod ovlaštenih mjenjača.
- (6) Prestao vrijediti.

Promptna i termska kupoprodaja stranih sredstava plaćanja

Članak 43.

- (1) Sudionici tržišta stranih sredstava plaćanja mogu kupovati, odnosno prodavati devize promptno i termski (na rok).
- (2) Termska kupnja, odnosno prodaja deviza, u smislu ovoga Zakona, jest kupnja, odnosno prodaja kod koje je rok za izvršenje obveze duži od dva radna dana od sklapanja ugovora.

Formiranje tečaja

Članak 44.

Tečaj strane valute prema kuni slobodno se formira na tržištu stranih sredstava plaćanja na temelju ponude i potražnje.

Objavljivanje i primjena srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke

Članak 45.

- (1) Hrvatska narodna banka svakoga radnog dana na temelju ostvarenog prometa i tečajeva stranih valuta na tržištu stranih sredstava plaćanja utvrđuje vrijednost kune prema drugim valutama. Tako utvrđeni tečaj Hrvatska narodna banka dužna je javno objaviti.

(2) Hrvatska narodna banka propisuje način i rokove u kojima su banke i ovlaštene mjenjači dužni dostavljati podatke o prometu na tržištu stranih sredstava plaćanja.

(3) Srednji tečaj Hrvatske narodne banke za strana sredstva plaćanja koristi se za iskazivanje potraživanja i obveza prema inozemstvu te za potrebe statistike.

Ovlaštene mjenjači

Članak 46.

(1) Mjenjački poslovi koje obavljaju ovlaštene mjenjači obuhvaćaju otkup strane gotovine i čekova koji glase na stranu valutu za gotovinu u kunama te prodaju strane gotovine za gotovinu u kunama.

(2) Ovlaštene mjenjači su rezidenti obrtnici, trgovci pojedinci i pravne osobe koje imaju odobrenje Hrvatske narodne banke za obavljanje mjenjačkih poslova.

(3) Ovlaštene mjenjač iz stavka 2. ovoga članka smije obavljati mjenjačke poslove ako ispunjava sljedeće uvjete: 1. koristi zaštićeni računalni program koji je certificirala Hrvatska narodna banka, 2. ima s bankom sklopljeni ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova, 3. ima upisanu djelatnost obavljanja mjenjačkih poslova u sudskom, odnosno obrtnom registru, i 4. ovlaštene mjenjač obrtnik odnosno trgovac pojedinac, a kod mjenjača koji je pravna osoba član uprave odnosno izvršni direktor dioničkog društva koje ima upravni odbor, prokurist i kvalificirani vlasnik ovlaštenog mjenjača iz članka 46.a stavka 1. točke 2. i stavka 2. točke 2. ovoga Zakona nije pravomoćno osuđen u Republici Hrvatskoj za neko od sljedećih kaznenih djela:

– iz članka 279. (prikriivanje protuzakonito dobivenog novca) Kaznenog zakona («Narodne novine», br. 110/97., 27/98., 50/00. – Odluka USRH, 129/00., 51/01., 111/03., 190/03. – Odluka USRH, 105/04., 84/05., 71/06. i 110/07.),

– iz članka 173. (zlouporaba opojnih droga), članka 175. (trgovanje ljudima i ropstvo), članka 187.a (pripremanje kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom), članka 223. (povreda tajnosti, cjelovitosti i dostupnosti računalnih podataka, programa ili sustava), članka 223.a (računalno krivotvorenje), članka 224.a (računalna prijevarena), članka 274. (krivotvorenje novca), članka 275. (krivotvorenje vrijednosnih papira), članka 276. (krivotvorenje znakova za vrijednost), članka 277. (izradba, nabavljanje, posjedovanje, prodaja ili davanje na uporabu sredstva za krivotvorenje), članka 278. (krivotvorenje znakova za obilježavanje robe, mjera i utega), članka 279. (pranje novca), članka 286. (utaja poreza i drugih davanja), članka 287. (povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga), članka 291. (nesavjesno gospodarsko poslovanje), članka 292. (zlouporaba ovlasti u gospodarskom poslovanju), članka 293. (prijevarena u gospodarskom poslovanju), članka 294.a (primanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 294.b (davanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 311. (krivotvorenje isprave), članka 312. (krivotvorenje službene isprave), članka 313. (posebni slučajevi

krivotvorenja), članka 314. (izradba, nabavljanje, posjedovanje, prodaja ili davanje na uporabu sredstva za krivotvorenje isprava) i članka 315. (ovjerovljavanje neistinitog sadržaja) Kaznenog zakona («Narodne novine», br. 110/97., 27/98., 50/00. – Odluka USRH, 129/00., 51/01., 111/03., 190/03. – Odluka USRH, 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11. – Odluka USRH),

– iz članka 98. (financiranje terorizma), članka 105. (ropstvo), članka 106. (trgovanje ljudima), članka 190. (neovlaštena proizvodnja i promet drogama), članka 191. (omogućavanje trošenja droga), članka 246. (zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju), članka 247. (prijevara u gospodarskom poslovanju), članka 248. (povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga), članka 252. (primanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 253. (davanje mita u gospodarskom poslovanju), članka 256. (utaja poreza ili carine), članka 258. (subvencijska prijevara), članka 265. (pranje novca), članka 274. (krivotvorenje novca), članka 275. (krivotvorenje vrijednosnih papira), članka 276. (krivotvorenje znakova za vrijednost), članka 277. (krivotvorenje znakova za obilježavanje robe, mjera i utega), članka 278. (krivotvorenje isprave), članka 279. (krivotvorenje službene ili poslovne isprave), članka 281. (ovjeravanje neistinitog sadržaja), članka 283. (izrada, nabavljanje, posjedovanje ili davanje na uporabu sredstva za krivotvorenje) te za neko kazneno djelo protiv računalnih sustava, programa i podataka (glava XXV.) iz Kaznenog zakona ili

– kazneno djelo propisano ovim Zakonom, ili u inozemstvu za kaznena djela koja opisom odgovaraju kaznenim djelima iz podstavka 1., 2., 3. i 4. ove točke, a ako je pravomoćno osuđen za neko od tih djela, da je od pravomoćnosti presude proteklo najmanje pet godina, ne uračunavajući u to vrijeme ono provedeno na izdržavanju kazne. (4) Kvalificirani vlasnik, u smislu ovoga Zakona, fizička je ili pravna osoba koja je neposredni imatelj 25% i više poslovnog udjela, dionica, odnosno drugih prava na temelju kojih sudjeluje u upravljanju pravnom osobom.

(5) Hrvatska narodna banka propisuje uvjete i način obavljanja mjenjačkih poslova.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova

Članak 46.a

(1) Uz zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova potrebno je priložiti:

1. izvod iz sudskog ili obrtnog registra za podnositelja zahtjeva, u izvorniku ili ovjerenom presliku, ne stariji od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva,
2. popis kvalificiranih vlasnika za podnositelja zahtjeva - pravnu osobu, s imenom, prezimenom, adresom prebivališta te brojem i mjestom izdavanja osobne iskaznice odnosno tvrtkom i adresom sjedišta, kao i pojedinačnim, postotnim udjelom u temeljnom kapitalu podnositelja zahtjeva,

-
3. ugovor ili predugovor o obavljanju mjenjačkih poslova sklopljen s bankom, i
 4. ugovor ili predugovor o kupnji zaštićenoga računalnog programa za obavljanje mjenjačkih poslova sklopljen s proizvođačem čiji je program certificirala Hrvatska narodna banka te potvrdu o autentičnosti kojom proizvođač zaštićenoga računalnog programa potvrđuje da je program koji je predmet prodaje certificiran,
 5. podatke o neosuđivanosti u inozemstvu osoba iz članka 46. stavka 3. točke 4. ovoga Zakona za kaznena djela koja po svom opisu odgovaraju kaznenim djelima iz članka 46. stavka 3. točke 4. ovoga Zakona, koji nisu stariji od tri mjeseca.

(2) Ako je kvalificirani vlasnik podnositelja zahtjeva pravna osoba, osim dokumentacije iz stavka 1. ovoga članka, podnositelj zahtjeva dužan je za svakog tog kvalificiranog vlasnika priložiti sljedeću dokumentaciju:

1. izvod iz sudskog registra, u izvorniku ili ovjerenom presliku, ne starijem od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva,
2. popis njegovih kvalificiranih vlasnika fizičkih osoba, s imenom, prezimenom, adresom prebivališta te brojem i mjestom izdavanja osobne iskaznice, kao i pojedinačnim, postotnim udjelom u temeljnom kapitalu.

(3) Podatke o neosuđivanosti iz članka 46. stavka 3. točke 4. ovoga Zakona Hrvatska narodna banka na temelju obrazloženog zahtjeva dobiva iz kaznene evidencije.

(4) Smatra se nepotpunim zahtjev kojem nisu priloženi svi potrebni dokumenti iz ovoga članka Zakona.

Odlučivanje o zahtjevu za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova

Članak 46.b

(1) Hrvatska narodna banka odbija zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova:

1. ako utvrdi da podnositelj zahtjeva nema sklopljen ugovor ili predugovor o kupnji zaštićenog računalnog programa za obavljanje mjenjačkih poslova, za koji je Hrvatska narodna banka izdala certifikat te potvrdu o autentičnosti zaštićenog računalnog programa koji je predmet ugovora ili predugovora,
2. ako utvrdi da podnositelj zahtjeva nema sklopljen ugovor ili predugovor s ugovornom bankom,
3. ako utvrdi da podnositelj zahtjeva obrtnik odnosno trgovac pojedinac, a kod podnositelja zahtjeva koji je pravna osoba, član uprave odnosno izvršni direktor dioničkog društva koje ima upravni odbor, ili prokurist, ili kvalificirani vlasnik podnositelja zahtjeva iz članka 46.a stavka 1. točke 2. i stavka 2. točke 2. ovoga Zakona ne udovoljava uvjetima iz članka 46. stavka 3. točke 4. ovoga Zakona,

4. ako na temelju drugih podataka kojima raspolaže utvrdi da bi zbog djelatnosti odnosno poslova koje obavlja ili zbog postupka koje je počinila osoba iz točke 3. ovoga stavka moglo biti ugroženo zakonito poslovanje ovlaštenog mjenjača, ili

5. ako je nad podnositeljem zahtjeva otvoren postupak likvidacije odnosno stečajni postupak.

(2) Hrvatska narodna banka obvezna je u roku od 60 dana od dana primitka urednog zahtjeva za izdavanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova odlučiti o zahtjevu.

(3) Prijavu za upis djelatnosti mjenjačkih poslova u sudski, odnosno obrtni registar rezident podnosi po dobivanju odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova.

Razlozi za oduzimanje odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova

Članak 46.c

Hrvatska narodna banka oduzima odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova:

1. ako ovlaštenu mjenjač ne započne s obavljanjem mjenjačkih poslova u roku od 180 dana od dana izdavanja odobrenja,

2. ako je odobrenje pribavljeno na temelju neistinite dokumentacije, odnosno neistinite prikazanih podataka,

3. ako nakon dobivenog odobrenja ovlaštenu mjenjač obavlja mjenjačke poslove a da pritom ne ispunjava uvjete iz članka 46. stavka 3. točke 1., 2. i 4.,

4. ako je ovlaštenu mjenjač pravomoćno kažnjen radi teškog djela prekršaja iz članka 63. stavka 1. točke 16. ovoga Zakona, ako se radi o prekršaju učinjenom u povratu ili ako vrijednost strane gotovine ili gotovine u kunama koja je bila predmet prekršaja prelazi 200.000,00 kuna.

5. ako ovlaštenu mjenjač ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata ne dopusti nadzor,

6. ako ovlaštenu mjenjač, koji je odobrenje dobio na temelju predugovora o obavljanju mjenjačkih poslova sklopljenog s bankom ili na temelju predugovora o kupnji zaštićenoga računalnog programa za obavljanje mjenjačkih poslova, u roku određenom u odobrenju Hrvatske narodne banke ne dostavi ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova sklopljen s bankom, odnosno potvrdu proizvođača zaštićenoga računalnog programa o autentičnosti kupljenog i ugrađenog programa, ili

7. ako ovlaštenu mjenjač ne dostavi zatražene informacije i dokaze na zahtjev Hrvatske narodne banke iz članka 46.e stavka 3. ovoga Zakona, u ostavljenom roku, koji ne može biti kraći od 30 dana.

(2) Protiv rješenja kojim se oduzima odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. (3) Ovlaštenom mjenjaču kojemu je Hrvatska narodna banka oduzela odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova djelatnost

mjenjačkih poslova brisat će se iz sudskog, odnosno obrtnog registra na temelju rješenja Hrvatske narodne banke. (4) Ovlašteni mjenjač kojemu je oduzeto odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova ne može podnijeti novi zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje tih poslova prije isteka roka od godine dana od dana dostave rješenja o oduzimanju odobrenja.

Prestanak važenja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova

Članak 46.d

Odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova prestaje važiti:

1. danom dostave rješenja o oduzimanju odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova,
2. danom otvaranja likvidacijskog ili stečajnog postupka nad ovlaštenim mjenjačem, ili
3. brisanjem ovlaštenog mjenjača iz sudskog, odnosno obrtnog registra.

Obavješćavanje o promjenama

Članak 46.e

(1) Ovlašteni mjenjač dužan je obavješćavati Hrvatsku narodnu banku o svim promjenama u sudskom, odnosno obrtnom registru u roku od 8 dana od dana upisa promjene, kao i o promjenama kvalificiranih vlasnika navedenih u članku 46.a stavku 1. točki 2. i stavku 2. točki 2. ovoga Zakona u roku od 8 dana od dana nastanka promjene. (2) Uz obavijest iz stavka 1. ovoga članka ovlašteni mjenjač dužan je dostaviti izvod iz sudskog ili obrtnog registra za podnositelja zahtjeva te popis i ostalu dokumentaciju o novim kvalificiranim vlasnicima sukladno članku 46.a stavku 1. točki 2. i stavku 2. ovoga Zakona.

(3) Ovlašteni mjenjač iz članka 46. stavka 2. ovoga Zakona dužan je na zahtjev Hrvatske narodne banke dostaviti informacije i dokaze o ispunjavanju uvjeta iz članka 46. stavka 3. ovoga Zakona.

GLAVA V. Zaštitne odredbe

Preduvjeti za poduzimanje zaštitnih mjera

Članak 47.

(1) Ako kretanje kapitala prouzroči ili prijeti da će prouzročiti ozbiljne poteškoće pri provođenju monetarne ili devizne politike, Hrvatska narodna banka može posebnom odlukom propisati zaštitne mjere.

(2) Zaštitne mjere može provesti Hrvatska narodna banka ili Vlada Republike Hrvatske ako su one potrebne radi izvršenja sankcija Ujedinjenih naroda i drugih međunarodnih organizacija kojih je Republika Hrvatska članica.

(3) Zaštitne mjere iz stavka 1. ovoga članka mogu se odrediti za razdoblje do šest mjeseci.

(4) Hrvatska narodna banka može iznimno produžiti rok iz stavka 3. ovoga članka uz suglasnost Hrvatskoga sabora.

(5) O zaštitnim mjerama, prije njihove primjene, moraju biti obaviještene Vlada Republike Hrvatske i Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga.

Zaštitne mjere

Članak 48.

Zaštitne mjere Hrvatske narodne banke iz članka 47. ovoga Zakona mogu sadržavati:

1. ograničenje rezidentima da raspolažu sredstvima na računima u inozemstvu ili na deviznim računima u Republici Hrvatskoj,
2. obvezu banaka da Hrvatskoj narodnoj banci prodaju devize na osnovi mjenjačkih poslova banaka i ovlaštenih mjenjača,
3. ograničenje obavljanja kreditnih poslova između rezidenata i nerezidenata;
4. ograničenje obavljanja plaćanja i naplata na osnovi obveza i potraživanja u poslovima s inozemstvom,
5. ograničenje prijenosa vrijednosnih papira, strane gotovine i zlata u Republiku Hrvatsku i iz Republike Hrvatske,
6. ograničenje obavljanja transakcija vrijednosnim papirima i zlatom između rezidenata i nerezidenata,
7. ograničenje davanja garancija ili jamstava, zaloga ili drugih osiguranja za račun nerezidenata.

GLAVA VI. Poslovne knjige i izvješćivanje

1. OPĆE ODREDBE O IZVJEŠĆIVANJU O POSLOVIMA S INOZEMSTVOM

Obveza izvješćivanja

Članak 49.

(1) Rezidenti su dužni, u skladu s odredbama ovoga Zakona i podzakonskih propisa, izvješćivati Hrvatsku narodnu banku o poslovima koje su sklopili s inozemstvom. Banke, ovlaštena društva, Središnje klirinško depozitarno društvo, javni bilježnici i carinska tijela dužni su izvješćivati Hrvatsku narodnu banku i o poslovima trećih osoba sklopljenim s inozemstvom za koje saznaju obavljanjem svoje djelatnosti, u skladu s odredbama ovoga Zakona i podzakonskih propisa..

(2) Rezidenti koji su dužni izvješćivati, moraju Hrvatskoj narodnoj banci odnosno Ministarstvu financija – Financijskom inspektoratu i Carinskoj upravi omogućiti uvid u poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju u svrhu provjere podataka.

(3) Hrvatska narodna banka propisuje pobliže uvjete odnosno sadržaj, način i postupak izvješćivanja.

(4) Hrvatska narodna banka izrađuje projekciju platne bilance Republike Hrvatske.

(5) Radi kontrole deviznog poslovanja i praćenja ostvarenja projekcije platne bilance Republike Hrvatske, rezidenti su dužni dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci podatke o poslovima i transakcijama s inozemstvom na način i u rokovima koje ona utvrdi posebnom odlukom.

(6) Rezidenti koji su obvezni izvješćivati Hrvatsku narodnu banku o kapitalnim poslovima s nerezidentima dužni su na zahtjev Ministarstva financija – Financijskog inspektorata dostaviti podatke o stvarnim vlasnicima nerezidenta s kojim sklapaju posao ako je nerezident izvan teritorijalni (offshore) poduzetnik.

2. NADZORNA KNJIGA

Članak 50.

(1) Rezidenti iz članka 2. stavka 1. točke 1., 2. i 3. ovoga Zakona, osim banaka, dužni su voditi nadzornu knjigu o plaćanju i naplati u kapitalnim poslovima s inozemstvom neovisno o tome trebaju li podatke koji se u nju unose upisivati u druge knjige i evidencije koje su obvezni voditi prema drugim propisima.

(2) Nadzorna knjiga mora biti dostupna deviznoj kontroli odmah, a najkasnije sljedeći radni dan.

(3) Ministar financija naredbom propisuje sadržaj i način vođenja nadzorne knjige.

3. IZVJEŠĆIVANJE O IZRAVNIM I OSTALIM VLASNIČKIM ULAGANJIMA

Članak 51.

(1) Hrvatska narodna banka propisuje način prijavljivanja i prikupljanja podataka o izravnim i drugim vlasničkim ulaganjima.

(2) Rezidenti su obvezni Hrvatskoj narodnoj banci dostavljati izvješća o izravnim i ostalim vlasničkim ulaganjima, na način i u rokovima koje Hrvatska narodna banka utvrdi odlukom.

4. IZVJEŠĆIVANJE O POSLOVIMA S VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA

Članak 52.

(1) Hrvatska narodna banka propisuje način prijavljivanja i prikupljanja podataka o poslovima s vrijednosnim papirima.

(2) Rezidenti su obvezni Hrvatskoj narodnoj banci dostavljati izvješća o poslovima s vrijednosnim papirima, na način i u rokovima koje Hrvatska narodna banka utvrdi odlukom.

5. IZVJEŠĆIVANJE O KREDITNIM POSLOVIMA

Članak 53.

(1) Rezidenti moraju izvješćivati Hrvatsku narodnu banku o kreditnim poslovima s nerezidentima na način i u rokovima koje odlukom određuje Hrvatska narodna banka.

(2) Za potrebe izvješćivanja Hrvatska narodna banka može odrediti da se u kreditne poslove ubroje i određeni drugi poslovi između rezidenata i nerezidenata koji su po ekonomskoj svrsi jednaki svrsi kreditnog posla.

6. IZVJEŠĆIVANJE O DEPOZITNIM POSLOVIMA

Članak 54.

Rezidenti su obvezni Hrvatskoj narodnoj banci dostavljati izvješća o prometu i stanju sredstava na svojim računima u inozemstvu, te na računima svojih podružnica u inozemstvu, na način i u rokovima koje Hrvatska narodna banka utvrdi odlukom.

GLAVA VII. Nadzor

1. OPĆE ODREDBE

Nadzorna tijela

Članak 55.

Nadzor nad poslovanjem u skladu s ovim Zakonom obavljaju Hrvatska narodna banka i Ministarstvo financija – Financijski inspektorat i Carinska uprava (u daljnjem tekstu: nadzorna tijela).

Razmjena informacija između nadzornih tijela

Članak 56.

(1) Nadzorna tijela moraju međusobno razmjenjivati informacije koje su im potrebne u postupku nadzora te obavještavati o ustanovljenim nepravilnostima, ako su ti nalazi važni za rad drugoga nadzornog tijela.

(2) Dostavljanje podataka o nadziranoj osobi koji su potrebni u postupcima nadzora ne smatra se odavanjem službene tajne.

(3) Nadzorna tijela uredit će sadržaj i način međusobnog obavještavanja sporazumom o razmjenjivanju informacija ili drugim aktima.

2. STVARNA NADLEŽNOST

Nadležnost Ministarstva financija – Financijskog inspektorata

Članak 57.

(1) Ministarstvo financija – Financijskog inspektorat nadzire primjenu i provedbu ovoga Zakona te poslovanje rezidenata i nerezidenata kada svoju gospodarsku ili drugu djelatnost obavljaju na teritoriju Republike Hrvatske.

(2) Rezidenti i nerezidenti iz stavka 1. ovoga članka moraju ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata omogućiti nesmetano obavljanje inspeksijskog nadzora i uvid u poslovanje te mu, na njegov zahtjev, dati na raspolaganje ili poslati svu potrebnu dokumentaciju i podatke i za djelatnost koju rezident obavlja u inozemstvu.

Nadležnost Ministarstva financija – Financijskog inspektorata i Hrvatske narodne banke

Članak 58.

(1) Ministarstvo financija – Financijski inspektorat i Hrvatska narodna banka nadziru devizno poslovanje banaka, podružnica i predstavništava stranih banaka.

(2) Ministarstvo financija – Financijski inspektorat nadzire poslovanje ovlaštenih mjenjača.

Nadležnost Ministarstva financija – Carinske uprave

Članak 59.

(1) Ministarstvo financija – Carinska uprava u skladu s Uredbom (EZ) br. 1889/2005 obavlja u smislu članka 40. ovoga Zakona nadzor nad vrstom i količinom gotovine koju preko Republike Hrvatske u Europsku uniju unose i iz Europske unije iznose fizičke osobe u putničkom prometu.

(2) Ministarstvo financija – Carinska uprava nadzire vrstu i količinu strane gotovine, gotovine u kunama i vrijednosnih papira koju preko Republike Hrvatske u Europsku uniju ili iz Europske unije prenose rezidenti i nerezidenti u robnom i poštanskom prometu.

GLAVA VIII. Kaznene odredbe

1. PREKRŠAJI

Članak 60.

(1) Novčanom kaznom od 70.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:

1. ako u plaćanjima prema inozemstvu plati neistinitu tražbinu ili banci izda nalog za plaćanje na podlozi simuliranog ugovora ili lažne fakture,

2. ako sklopi ugovor s pravnom ili fizičkom osobom u inozemstvu o uvozu ili izvozu robe ili usluga u kojemu nije navedena stvarna cijena.

(2) Novčanom kaznom od 35.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka član uprave, osoba ovlaštena za raspolaganje sredstvima na računu pravne osobe ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 61.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj banka ili druga pravna osoba koja pri sklapanju ugovora kojim odobrava kredit, daje garanciju ili jamstvo u korist nerezidenta ne pribavi sredstva osiguranja naplate ili pribavi sredstva osiguranja čija je vrijednost u očitom nerazmjeru s cijenom kredita ili najvišom svotom garancije.

(2) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj član uprave ili druga odgovorna osoba koja je počinila prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako je ugovor iz stavka 1. ovoga članka sklopljen s nerezidentom od koga se, zbog njegove kreditne sposobnosti, može sa sigurnošću očekivati da će kredit vratiti na vrijeme i u cijelosti, počinitelj se može osloboditi od kazne.

(4) U slučaju kada je ugovor iz stavka 1. ovoga članka sklopljen s nerezidentom koji je uredno podmirio sva dospjela dugovanja prema banci, počinitelj će se osloboditi kazne.

Članak 62.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:

1. ako obavlja mjenjačke poslove bez odobrenja Hrvatske narodne banke ili bez ugovora s bankom ili u mjenjačkom poslovanju ne koristi certificirani računalni program,
2. ako ovlaštenoj osobi Financijskog inspektorata ne dopusti nadzor ili je spriječi u obavljanju službene radnje.

(2) Odgovorna osoba u pravnoj osobi koja je počinila prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka prekršajno tijelo može, uz novčanu kaznu, izreći i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja mjenjačkih poslova ili druge djelatnosti koja je bila predmet nadzora, u trajanju od tri mjeseca do jedne godine, osim za plaćanja i prijenose iz članka 8. ovoga Zakona.

(4) Strana gotovina i gotovina u kunama koja je predmet prekršaja iz stavka 1. točke 1. ovoga članka oduzet će se rješenjem o prekršaju u korist proračuna Republike Hrvatske.

Članak 63.

(1) Novčanom kaznom od 15.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:

1. brisano,
2. ako doznači sredstva u inozemstvo u svrhu kupnje nekretnina u inozemstvu, a da za to nisu ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom,
3. ako izvrši plaćanje ili primi naplatu u stranim sredstvima plaćanja u poslovima s rezidentima ili nerezidentima u Republici Hrvatskoj suprotno ovome Zakonu ili odluci Hrvatske narodne banke,
8. ako u ime ili za račun druge osobe sklopi ugovor o kreditnom poslu s nerezidentom suprotno odredbama ovoga Zakona, ako sredstva financijskog kredita iz inozemstva ne prenese na račun otvoren kod banke sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili na račun otvoren u inozemstvu sukladno članku 29. ovoga Zakona, ako ne koristi financijski kredit iz inozemstva sukladno ugovoru o kreditu, kada je ugovoreno plaćanje roba i usluga izravno dobavljaču ili izvršitelju usluga odnosno ukoliko financijskim kreditom ne otplaćuje prije zaključen kredit u inozemstvu,
9. Prestao vrijediti,
10. Prestao vrijediti,
11. Prestao vrijediti,
12. ako Hrvatskoj narodnoj banci ne podnese izvješća o prometu i stanju sredstava na svojim računima u inozemstvu te na računima svojih podružnica u inozemstvu na način i u rokovima koje propiše Hrvatska narodna banka,
13. Prestao vrijediti,
14. ako ne postupi u skladu s odlukom Hrvatske narodne banke donesenom na temelju članka 34. ovoga Zakona,
15. Prestao vrijediti,
16. ako ne poštuje uvjete i način obavljanja mjenjačkih poslova kako to propisuje Hrvatska narodna banka,
17. ako kupi, proda, daje ili uzme u zajam stranu gotovinu, te ako posreduje u kupnji, prodaji ili pozajmljivanju strane gotovine suprotno ovome Zakonu,
18. ako Hrvatskoj narodnoj banci ne podnese u propisanom roku potrebna izvješća o poslovima s inozemstvom ili o djelatnosti koju obavlja u inozemstvu, ili to učini na način suprotan propisanom načinu podnošenja izvješća, ako ne daje zatraženu dokumentaciju i

podatke Financijskom inspektoratu, odnosno ako ne vodi na propisani način poslovne knjige o tom poslovanju,

18.a ako sredstva financijskog kredita iz inozemstva ne prenese na račun otvoren kod banke sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili na račun otvoren u inozemstvu sukladno članku 29. ovoga Zakona, ako ne koristi financijski kredit iz inozemstva sukladno ugovoru o kreditu, kada je ugovoreno plaćanje roba i usluga izravno dobavljaču ili izvršitelju usluga, odnosno ukoliko financijskim kreditom ne otplaćuje prije zaključenja kredita u inozemstvu,

19. ako ne poštuje mjere za zaštitu monetarnog ili deviznog sustava što ih propiše Hrvatska narodna banka.

20. ako u propisanom roku Hrvatskoj narodnoj banci ne dostavi obavijest i dokumentaciju iz članka 46.e ovoga Zakona, 21. ako izradi, proda, uveze za prodaju ili u druge komercijalne svrhe ili u te svrhe distribuira medalje ili žetone koji nalikuju eurokovanicama protivno člancima 2., 3. i 4. Uredbe (EZ) br. 2182/2004, koja se primjenjuje na temelju Uredbe (EZ) br. 2183/2004,

22. ako bez odgode ne povuče iz prometa ili ne uništi medalje ili žetone za koje je očitovanjem iz članka 40.a stavka 4. ovoga Zakona utvrđeno da su suprotni Uredbi (EZ) br. 2182/2004 koja se primjenjuje na temelju Uredbe (EZ) br. 2183/2004,

23. ako kao ovlašteni mjenjač obavlja mjenjačke poslove, a ta djelatnost nije upisana u sudski, odnosno obrtni registar.

(2) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) U teškim slučajevima prekršaja iz stavka 1. ovoga članka, ako vrijednost predmeta prekršaja prelazi 100.000,00 kuna, ili je prekršaj učinjen u povratu ili je učinjen na osobito opasan način, pravna ili fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 30.000,00 do 400.000,00 kuna.

(4) Strana gotovina i gotovina u kunama koja je predmet prekršaja iz stavka 1. ovoga članka, ili strana gotovina i gotovina u kunama koja je bila predmet platnog prometa koji je rezultat prekršaja, oduzet će se u prekršajnom postupku rješenjem o prekršaju.

(5) Iznimno, u lakšim slučajevima prekršaja propisanim ovim Zakonom, u kojima postoje posebno olakotne okolnosti, prekršajno tijelo može odlučiti da se strana gotovina i gotovina u kunama iz stavka 1. ovoga članka ne oduzme ili da se oduzme samo djelomično.

Članak 64.

(1) Novčanom kaznom od 35.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj banka:

1. Prestao vrijediti

-
2. ako sklopi ugovor o uzimanju kredita u inozemstvu za tuđi račun, a odobrenje za njezin rad ne uključuje pružanje usluga u kreditnim poslovima s inozemstvom,
 3. ako obavi neku radnju deviznog poslovanja bez odobrenja ili uz prekoračenje ovlasti iz odobrenja za rad dobivenog od Hrvatske narodne banke,
 4. ako izvrši nalog komitenta kojim on raspolaže stranim sredstvima plaćanja u zemlji ili inozemstvu, odnosno kunama u inozemstvu, suprotno ovome Zakonu, a znala je ili morala znati da je raspolaganje stranim sredstvima plaćanja ili kunama suprotno ovome Zakonu,
 6. Prestao vrijediti,
 7. ako sklopi ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova s osobom koja ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom,
 8. ako ugovor sklopljen s ovlaštenim mjenjačem ne sadrži obvezne sastojke propisane odlukom Hrvatske narodne banke,
 9. ako Hrvatskoj narodnoj banci, kada je to ovim Zakonom predviđeno, ne podnese izvješće ili ako Financijskom inspektoratu ne dade podatke u roku ili na propisani način,
 10. ako obavlja platni promet s inozemstvom ili vodi devizne račune suprotno propisima Hrvatske narodne banke,
 11. prestao vrijediti.
- (2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 35.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u banci.

Članak 68.

Prestao vrijediti

Članak 69.

- (1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba ako bez pisane prijave na obrascu za prijavu Ministarstvu financija – Carinskoj upravi pri ulasku u Europsku uniju ili izlasku iz Europske unije preko Republike Hrvatske prenese ili pokuša prenijeti gotovinu u smislu članka 40. ovoga Zakona u vrijednosti od 10.000,00 eura ili većoj (članak 40. ovoga Zakona i članak 3. Uredbe (EZ) br. 1889/2005).
- (2) Gotovina u smislu članka 40. ovoga Zakona koja je predmet prekršaja iz stavka 1. ovoga članka oduzet će se rješenjem o prekršaju u korist proračuna Republike Hrvatske.
- (3) Gotovina u smislu članka 40. ovoga Zakona koja je predmet izvršenja prekršaja može se oduzeti i kada nije vlasništvo počinitelja.
- (4) Iznimno, u posebno opravdanim slučajevima u kojima postoje posebno olakotne okolnosti, prekršajno tijelo može odlučiti da se gotovina u smislu članka 40. ovoga Zakona,

koja je predmet prekršaja iz stavka 1. ovoga članka, ne oduzme ili da se oduzme samo djelomično.

Članak 70.

Financijski inspektorat i carinsko tijelo, kada obavljaju deviznu kontrolu, privremeno će, uz potvrdu, oduzeti gotovinu u kunama i stranu gotovinu odnosno gotovinu u smislu članka 40. ovoga Zakona te dokumentaciju i druge predmete kojima je izvršen prekršaj, koji su rezultat prekršaja ili koji mogu poslužiti kao dokaz u prekršajnom postupku, prema propisima koji vrijede za prekršajni postupak. Gotovinu u kunama i stranu gotovinu odmah će uplatiti na posebne račune Financijskog inspektorata Ministarstva financija.

Članak 71.

Ovlaštene osobe Financijskog inspektorata mogu pravnoj ili fizičkoj osobi privremeno ograničiti ili privremeno zabraniti obavljanje određene djelatnosti i prije započinjanja prekršajnog postupka, pečačenjem opreme za rad ili poslovnih prostorija, u slučaju osnovane sumnje da je počinjen prekršaj iz članka 62. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 72.

Kad je kao počinitelj određenih djela prekršaja označena fizička osoba, počinitelji tih djela mogu biti građani kao fizičke osobe, trgovci pojedinci, obrtnici i druge fizičke osobe koje samostalnim radom obavljaju djelatnost za koju su registrirane, ako iz obilježja pojedinog djela ili pojedinog propisa ne proizlazi da počiniteljem može biti samo neka od tih osoba.

Članak 73.

Brisan.

Članak 74.

- (1) Prekršajni postupak u prvom stupnju vodi Financijski inspektorat Republike Hrvatske.
- (2) Protiv rješenja Financijskog inspektorata Republike Hrvatske može se podnijeti žalba Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske.

2. KAZNENA DJELA

Članak 75.

Tko se nedopušteno bavi kupnjom, prodajom, davanjem ili uzimanjem strane gotovine u zajam, posredovanjem u kupnji, prodaji ili pozajmljivanju strane gotovine, ili se nedopušteno bavi mjenjačkim poslovima bez odobrenja Hrvatske narode banke bez ugovora s bankom, kaznit će se kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom do sto pedeset dnevnih iznosa.

Članak 76.

Odgovorna osoba koja sklapanjem ugovora, organiziranjem posla ili na drugi način ostvaruje za pravnu osobu kupnju, prodaju ili pozajmljivanje strane gotovine, posredovanje u kupnji, prodaji ili pozajmljivanju strane gotovine protivno ovom Zakonu, ili u pravnoj osobi organizira mjenjačke poslove bez ugovora s bankom, kaznit će se kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom do sto pedeset dnevnih iznosa.

GLAVA IX. Prijelazne i završne odredbe

Rok za donošenje podzakonskih propisa

Članak 77.

Ministarstvo financija i Hrvatska narodna banka donijet će podzakonske propise na temelju ovoga Zakona najkasnije u roku od 90 dana od dana njegova stupanja na snagu.

Rokovi za ukidanje ograničenja određenih kapitalnih poslova

Članak 78.

(1) Dana 1. siječnja 2011. prestaje važiti članak 28. stavak 4., članak 29., članak 39. i članak 63. stavak 1. točka 8.a i 11. ovoga Zakona te Odluka o uvjetima za izdavanje odobrenja za otvaranje deviznog računa u inozemstvu (»Narodne novine«, br. 111/03., 189/04. i 124/06.).

(2) Dana 1. siječnja 2011. prestaje važiti članak 32., članak 33., članak 63. stavak 1. točka 13. i članak 64. stavak 1. točka 6. ovoga Zakona te sljedeći podzakonski akti:

– Odluka o uvjetima i načinu obavljanja platnog prometa s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 88/05., 18/06. i 132/07.),

– Uputa za provedbu Odluke o uvjetima i načinu obavljanja platnog prometa s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 136/05., 143/05., 37/06., 134/07. i 4/08.),

– Uputa o upotrebi slovnih kratica i brojevanih oznaka za države i zemlje i novčane jedinice u platnom prometu s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 75/07., 77/07., 112/07., 95/08., 28/09., 45/09. i 67/09.),

– Uputa o upotrebi šifara osnova naplate i plaćanja u platnom prometu s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 136/05. i 24/06.) i

– Odluka o prikupljanju podataka o ostvarenom platnom prometu s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 136/05. i 24/06.).

(3) Dana 1. siječnja 2012. prestaje važiti članak 16., članak 30. i članak 64. stavak 1. točka 11. ovoga Zakona te sljedeći podzakonski akti:

-
- Odluka o postupku otvaranja i vođenja deviznih računa i deviznih štednih uloga rezidenata u banci (»Narodne novine«, br. 111/03., 138/03., 176/04. i 122/05.) i
 - Odluka o uvjetima i načinu otvaranja i vođenja računa nerezidenata u banci (»Narodne novine«, br. 124/06., 131/06. i 74/07.).

(4) Danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji prestaje važiti članak 47. stavak 4. ovoga Zakona.

Zakonski i podzakonski propisi koji prestaju važiti donošenjem ovoga Zakona te podzakonski propisi koji ostaju u primjeni do donošenja novih propisa

Članak 79.

(1) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti Zakon o osnovama deviznog sustava, deviznog poslovanja i prometu zlata (»Narodne novine«, br. 91A/93., 36/98. i 32/01.), Zakon o kreditnim poslovima s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 43/96.), Uredba o utvrđivanju roka iz članka 3. stavka 1. Zakona o kreditnim poslovima s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 62/01.) te podzakonski propisi izdani na temelju tih zakona, osim:

a) podzakonskih propisa donesenih na temelju Zakona o osnovama deviznog sustava, deviznog poslovanja i prometu zlata (»Narodne novine«, br. 91A/93., 36/98. i 32/01.), u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s ovim Zakonom, a to su:

- Odluka o prikupljanju podataka o inozemnim izravnim i portfolio ulaganjima (»Narodne novine«, br. 4/97.),
- Odluka o prikupljanju podataka o međunarodnim transakcijama povezanim s komunikacijskim uslugama (»Narodne novine«, br. 62/01.),
- Odluka o prikupljanju podataka o međunarodnim transakcijama povezanim s osiguranjem (»Narodne novine«, br. 62/01.),
- Odluka o načinu obavljanja mjenjačkih poslova (»Narodne novine«, br. 44/01.),
- Odluka o načinu i rokovima dostavljanja izvješća o kupljenim odnosno prodanim devizama na deviznom tržištu (»Narodne novine«, br. 57/01.),
- Odluka o uvjetima uz koje se može dati odobrenje stranim pravnim osobama za polaganje efektivnog stranog novca na devizne račune (»Narodne novine«, br. 107/93.),
- Odluka o uvjetima pod kojima strane osobe mogu stjecati potraživanja u valuti Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 114/93. i 14/96.),
- Odluka o uvjetima uz koje se daje odobrenje da se potraživanje u inozemstvu naplati u efektivnom stranom novcu (»Narodne novine«, br. 107/93., 116/93., 97/94., 2/95. i 87/01.),

-
- Odluka o uvjetima pod kojima se može odobriti naplata potraživanja iz inozemstva u netrtransferabilnoj valuti (»Narodne novine«, br. 115/93.),
 - Odluka o općim uvjetima za davanje odobrenja domaćoj osobi da drži devize na računu u inozemstvu (»Narodne novine«, br. 17/02. i 10/03.),
 - Naredba o vođenju nadzorne knjige svakog sklopljenog vanjskotrgovinskog posla i kreditnog posla s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 112/93.),
 - Odluka o načinu obavljanja platnog prometa s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 99/93., 97/94., 2/96. i 7/96.),
 - Odluka o potrebnoj dokumentaciji koju strana pravna osoba treba priložiti banci ovlaštenoj za poslove s inozemstvom kod koje otvara kunski odnosno devizni račun (»Narodne novine«, br. 38/99.),
 - Odluka o podizanju efektivnog stranog novca s deviznih računa stranih pravnih osoba (»Narodne novine«, br. 28/97.),
 - Odluka o iznošenju i unošenju efektivnih kuna u putničkom prometu s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 44/94. i 88/98.),
 - Odluka o svoti deviza koju domaće fizičke osobe mogu iznositi iz Republike Hrvatske u putničkom prometu s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 99/93.),
 - Odluka o uvjetima uz koje domaće fizičke osobe mogu iz Republike Hrvatske iznositi čekove i druge vrijednosne papire koji glase na stranu valutu u putničkom prometu s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 107/93.),
 - Odluka o uvjetima pod kojima se domaća i strana valuta, čekovi i drugi vrijednosni papiri mogu unositi i iznositi iz Republike Hrvatske u poštanskim i drugim pošiljkama (»Narodne novine«, br. 99/93., 107/93. i 50/94.),
 - Odluka o prikupljanju podataka o uslugama u među na rodnom prijevozu (»Narodne novine«, br. 80/98.),
 - Uputa o načinu i postupku izrade izvješća o stanju potraživanja iz inozemstva (»Narodne novine«, br. 53/99.), osim točaka V., VI., VIII. i XI. Upute koje prestaju važiti;
- b) podzakonskih propisa izdanih na temelju Zakona o kreditnim poslovima s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 43/96.), a to su:
- Odluka o registraciji kreditnih poslova s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 132/99.),
 - Odluka o izmjeni obrazaca KZ2 i KO2 (»Narodne novine«, br. 147/99.), koji ostaju na snazi do donošenja propisa iz članka 77. ovoga Zakona.

(2) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti članak 41., članak 64. i članak 73. stavak 2. Zakona o trgovini (»Narodne novine«, br. 11/96., 75/99., 76/99., 62/01., 109/01. i

49/03.–pročišćeni tekst), te podzakonski propisi doneseni na temelju članka 41. Zakona o trgovini (Odluka o obavljanju kompenzacijskih poslova s inozemstvom, (»Narodne novine«, br. 54/97.).

Stupanje na snagu Zakona

Članak 80.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 440-01/02-01/01 Zagreb, 29. svibnja 2003.

Prijelazne i završne odredbe iz NN 76/13

Članak 17.

(1) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Odluka o medaljama i žetonima koji nalikuju kovanicama eura (»Narodne novine«, br. 132/07. i 34/10.).

(2) Odluka o postupanju sa stranom gotovinom za koju postoji sumnja da je krivotvorena (»Narodne novine«, br. 21/07. i 34/10.) ostaje na snazi i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona do donošenja odgovarajućega podzakonskog akta prema posebnom zakonu i primjenjuje se na svu stranu gotovinu osim na onu koja glasi na euro.

(3) Ministar financija će u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona donijeti naredbu temeljem članka 8. ovoga Zakona.

(4) Naredba o vođenju nadzorne knjige o tekućim i kapitalnim poslovima s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 145/03.) na odgovarajući način primjenjivat će se do stupanja na snagu naredbe iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 18.

(1) Na postupke izdavanja i oduzimanja odobrenja za obavljanje mjenjačkih poslova, koji nisu dovršeni do stupanja na snagu ovoga Zakona, primjenjivat će se članci 5. i 7. ovoga Zakona.

(2) Hrvatska narodna banka oduzet će odobrenje za obavljanje mjenjačkih poslova ovlaštenom mjenjaču ako na temelju podataka koje pribavi iz kaznene evidencije i drugih izvora utvrdi da nije udovoljeno uvjetima iz članka 5. ovoga Zakona.

Članak 19.

Ovaj Zakon objavit će se u »Narodnim novinama«, a stupa na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: 022-03/13-01/128 Zagreb, 14. lipnja 2013.